

Suomalaisten kummilapsijärjestöjen yhteinen eettinen ohjeisto

Seuraavien eettisten ohjeiden tarkoituksena on luoda suomalaisille kummijärjestöille yhteiset toimintaperiaatteet, jotka edistävät lasten perusoikeuksia sekä painottavat lasten henkisen ja fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista kummilapsitoiminnassa.

Allekirjoittaneet suomalaiset kummilapsijärjestöt haluavat tällä ohjeistolla edesauttaa lasta kunnioittavan yhteyden muodostumista kummin ja lapsen välille. Nämä ohjeet koskevat suomalaisten järjestöjen työntekijöitä, kummeja, vapaaehtoisia sekä muita työmme kautta lapsiin yhteydessä olevia ihmisiä.

Kummitoiminnan perusta

Kaiken kummitoiminnan pohjana on YK:n Lapsen oikeuksien yleissopimus, johon kummijärjestöt ovat sitoutuneet. Sopimuksen artiklassa 3 todetaan: "Kaikissa julkisen tai yksityisen sosiaalihuollon, tuomioistuinten, hallintoviranomaisten tai lainsäädäntöelimien toimissa, jotka koskevat lapsia, on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu (Best Interest of a Child)."

Lähes kaikki maailman valtiot ovat allekirjoittaneet sopimuksen, mutta silti lasten oikeuksia rikotaan jatkuvasti. Muiden muassa lasten käyttäminen sotilaina, lapsiprostituutio tai lapsityövoiman käyttö esimerkiksi huumerikollisuudessa turmelevat lapsen fyysistä ja henkistä kehitystä.

Kummilapsityö on yksi tapa tehdä kehitysyhteistyötä. Työn keskeinen ajatus on konkreettisella tavalla huomioida erityisesti lasten asemaa ja oikeuksia niin Suomessa kuin yhteistyökumppanien maissa.

Menettelytapaohjeet

Allekirjoittaneet järjestöt ovat sitoutuneet noudattamaan omassa työssään seuraavia periaatteita:

1. Kummilapsityön tavoitteena on parantaa lapsen koko elinympäristöä. Näin voidaan auttaa parhaiten myös yksittäistä lasta.
2. Kummitoimintaan kuuluu olennaisena osana kummin mahdollisuus yhteydenpitoon lapsen tai kummikohteen kanssa. Kummisuhteessa on kuitenkin tärkeää muistaa, että lapset ovat ensisijaisesti yhteisöjensä ja perheidensä jäseniä. Lapset asuvat köyhissä oloissa, joten on tärkeää, että yksi lapsi ei joudu erityisasemaan saamiensa kummilahjojen takia. Tämä aiheuttaa helposti kateutta muissa lapsissa ja kummilapsi sekä pahimmassa tapauksessa koko perhe voi joutua sosiaalisesti eristyksiin. Tämän seikan takia kummilapsijärjestöillä on tietyt perusohjeet ja suositukset kummien kirjeenvaihdosta ja lahjojen lähettämisestä. Näiden ohjeiden toteutumista kummijärjestöillä on myös velvollisuus valvoa.
3. Samoin asetetaan sääntöjä myös taloudelliselle avulle, jota annetaan yhdelle lapselle, varsinkin silloin, kun on kysymys rahallisesta avusta.

4. Kummien ja lasten välinen kirjeenvaihto kulkee järjestön tai paikallisten yhteistyökumppanien kautta, koska kummijärjestöillä on vastuu yhteydenpidosta. Turvataksemme projektimme lasten koskemattomuuden ja edun emme luovuta lasten osoitetietoja kummeille emmekä kummien osoitetietoja lapsille tai heidän perheilleen ilman asianosaisten suostumusta.

5. Lapsen fyysisen koskemattomuuden rikkominen on pahin lapsen etua vahingoittava asia (Lapsen oikeuksien sopimus, artikla 19). Erityistä huolellisuutta noudatetaan kummitoiminnassa mukana olevien työntekijöiden, harjoittelijoiden, vapaaehtoisten ja hallinnon edustajien valinnassa, jotta mahdolliselta lasten hyväksikäytöltä kaikissa tapauksissa vältyttäisiin.

Nämä eettiset ohjeet koskevat myös mahdollisia kummivierailuja kohdemailhin seuraavalla tavalla:

1. Kummimatkasta on aina hyvissä ajoin ennen matkaa ilmoitettava Suomessa toimivalle järjestölle.
2. Kummin ja kummilapsen turvallisuuden takaamiseksi kummilla ei ole oikeutta omatoimisesti hoitaa vierailua. Lapsen tapaamisesta on aina sovittava paikallisen järjestön kanssa.

Näillä toimenpiteillä järjestöt pyrkivät suojaamaan toiminnan piiriin kuuluvien lasten fyysistä ja henkistä tasapainoa ja turvaamaan heidän yhteisöjensä sosiaalisia rakenteita. Kummisuhteessa on tärkeää muistaa kulttuurierot ja erilaiset maailmankuvat.

Suomalaiset kummilapsijärjestöt tekevät yhteistyötä ja seuraavat näiden periaatteiden toteutumista.

Säännöt ovat tähän mennessä allekirjoittaneet:

Interpedia, Nakurun lapset, Pelastakaa Lapset, Plan Suomi Säätiö, Suomen Lähetykseura, Suomen World Vision, Patmos sekä Yhteiset lapsemme.